
The Granite Garden

Author(s): Vesna KOLAR PLANINŠIČ

Source: *Urbani Izziv*, No. 14, INOVATIVNO MESTO (november 1990), pp. 79-80

Published by: Urbanistični inštitut Republike Slovenije

Stable URL: <https://www.jstor.org/stable/44179969>

Accessed: 26-09-2018 10:49 UTC

JSTOR is a not-for-profit service that helps scholars, researchers, and students discover, use, and build upon a wide range of content in a trusted digital archive. We use information technology and tools to increase productivity and facilitate new forms of scholarship. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

Your use of the JSTOR archive indicates your acceptance of the Terms & Conditions of Use, available at <https://about.jstor.org/terms>

This article is licensed under a Attribution 4.0 International (CC BY 4.0). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

JSTOR

Urbanistični inštitut Republike Slovenije is collaborating with JSTOR to digitize, preserve and extend access to *Urbani Izziv*

Ivan STANIČ Nova stvar- nost

Poudarek ni na tem, kaj je potrebno storiti jutri, ampak na tem, kaj storiti danes, premišljajoč o prihodnosti (cit. P. F. Drucker).

Avtor uspešnic s področja menedžmenta in ekonomije Peter F. Drucker nas tokrat v knjigi *The New Realities** v izzivalni in provokativni obliki seznanja s političnimi, ekonomskimi in socialnimi dejavniki naglo se spreminjajočega sveta.

Nekateri od teh so vidni in znani, denimo informatizacija organizacij in družbe, transnacionalna ekonomija in ekologija, naraščajoča politična in vojaška nemoč oborožitve, demokratizacija v socialističnih državah sveta z vsemi pozitivnimi in negativnimi implikacijami, pa tudi nacionalni poizkusi osamosvajanja, naraščajoči fundamentalizem vseh barv, izginjanje newdealovske Amerike, izginjanje razrednih kategorij in podobno. Vsa nasprotja in nejasnosti pojasnjuje s pomočjo primerov iz zgodovine, predvsem zadnjih dvesto let, in z iskanjem korenin dogodkov, spremljajočih pojavov in vzporednic sedanjemu času.

Politično stvarnost naznanja z grozečim razpadom zadnje preostale klasične kolonialne države, Sovjetske zveze, in njeno razvezo s sateliti v vzhodni Evropi. Hkrati pa se ideološke predpostavke vladanja nadomeščajo predvsem s pragmatičnim bojem za oblast, kjer so ideološke premise strank ali političnih grupacij prej romantični privesek iz preteklosti kot pa dejanska akcijska usmeritev.

Revolucija, gonilo družbenega spreminjanja v dveh stoletjih, ni več mit. Ne pomeni več civilizacijskega ali zgodovinskega premika, ampak samo ciljno akcijsko usmerjanje političnih namer dobro organizirane in dogmatsko močne skupine v boju za

oblast. To pa je tudi posledica neizrazitosti razredov oziroma posledica interesnega združevanja sorodnih dejavnosti in ljudi v skupine, katerih razrednost ni značaj.

Problemsko in pragmatično vsakdanje vladanje ali državno upravljanje brez ideologij je parola dneva.

Državno gospodarstvo, svetovno gospodarstvo, svetovni monetarni premiki, neuspehi planiranja v kateri koli obliki, borzni zlomi ali katastrofe, ki to dejansko niso, opozarjajo na netočnost priznanih ekonomskih modelov. Naštete in druge pojme avtor P. F. Drucker pojasnjuje s prikazom kaotičnosti kompleksnih sistemov, kar ekonomija s pridevnikom transnacionalna gotovo je. Minimalni dejavniki kreirajo ali spreminjajo splošna gibanja.

Država ob vsej kaotičnosti in impotenci pri upravljanju same sebe in vodenju svojega gospodarstva izgublja pomen vrhovnega nadzornika nad družbenimi dogajanjem. Pri zadevah, ki neposredno zadevajo raven bivanja in življenja državljanov, pa se tudi v razvitih državah zahodnega sveta postavlja vprašanje distribucije denarja iz davkov oziroma pomanjkanje le-tega pri vseh socialno obarvanih akcijah.

Reakcija na to je izrazita rast neprofitnih, visoko profesionalnih in visokoizobraženih skupin, ki nudijo tovrstne usluge neformalno, mimo državnih institucij.

Izobraženost pa je tista zadeva, ki jo avtor izpostavlja kot ključno za obstoj katere koli družbe. Le-ta omogoča najprej neodvisnost tistega, ki znanje ima in s tem njegovo večjo mobilnost.

Znanje je torej edina nova stvarnost.

Ivan Stanič, dipl. inž. arh.

* Peter F. Drucker: *The New Realities*, Mandarin, Octopus Publishing Group, London, 1989.

Vesna KOLAR PLANINŠIČ The Granite Garden

Ann Whinston Sprin, krajinska arhitektka, je izdala knjigo, ki je prejela svetovno priznanje na Univerzi Harvard in je postala uspešnica leta 1985 (*The Granite Garden*, Basic Books Inc., New York, 1984).

Avtorica je profesorica in predstojnica Oddelka krajinske arhitekture in regionalnega planiranja Univerze Pennsylvania.

Knjiga na 334 straneh je razdeljena na 6 poglavij: Mesto in narava, Zrak, Zemlja, Voda, Življenje in Urbani ekosistem. Razprave temeljijo na lastnih raziskovanjih in na številni najnovejši literaturi, ki je skrbno izbrana in opisana v posebnem poglavju, in to s področja zgodovine in teorije, narave v mestu, zraka v urbanih območjih, prsti in vode, vegetacije in urbanih sistemov. Knjiga je lahko osnova za vsako študijo o mestu, raziskovalno delo, plan ali projekt.

Ann Whinston Sprin razmišlja o mestu kot o delu narave. Narava se je razvijala v dva ekstrema, divjo naravo in mesta. Na podlagi dolgoletnega dela na področju planiranja mest zavrača tezo, da lahko mesto funkcionira neodvisno od krajine, ki ga obdaja, in razvija tezo: Mesto je granitni vrt, sestavljen iz malih vrtov, postavljen v vrt-svet.

Deli granitnega vrta so močnejše kultivirani, največ delov pa je nedefiniranih in zanikanih.

Mesta imajo svojo lokacijo, zgodovino, zgodovinsko rast in populacijsko porazdelitev. Posredujejo značaj zgradb, ulic in parkov. Toda mesto je več kot to, več kot drevesa in vrtovi, poti in nepozidana zemljišča, mesto je tudi zrak, ki ga dihamo, zemlja, na kateri stojimo, voda, ki jo pijemo, in organizmi, s katerimi delimo življenjsko okolje.

Na tem izhodišču gradi avtorica knjige, napisano z namenom, da bodo odločitve o prihodnosti pretehtane, da ne bi več sprejemali enostranskih odločitev, ampak z znanstvenim planerskim pristopom pomagali pri velikih spremembah na zemeljski obli v prihodnosti.

Na koncu vsakega poglavja, v katerih so analize primerov ameriških mest, je del z izvlečkom, kaj je tisto, kar je narobe in kar je bilo napačno pri načrtovanju ali nenačrtovanju mest zatem so smernice, kaj bi lahko naredili za izboljšanje stanja in kaj bi moral vsebovati plan za vsako mesto.

V epilogu nakaže razvojne poti mest in vizijo kompromisa med zahtevami družbe in okoljem.

Vesna Kolar Planinšič, dipl. inž. ur. kraj.,
Katedra za prostorsko planiranje, FAGG,
Ljubljana

Breda OGORELEC Urejanje vasi v deželi Baden- Württemberg

Poročilo o strokovnem obisku

Na Urbanističnem inštitutu smo pred letom dni vzpostavili stik z Oddelkom za načrtovanje podeželskih naselij Fakultete za arhitekturo v Stuttgartu in z deželnim ministrom. Pismenim stikom je prve dni oktobra sledil strokovni obisk v deželi Baden-Württemberg, ki sva se ga z Urbanističnega inštituta udeležila Saša Dalla Valle in Breda Ogorelec, pridružili pa sta se Daniela Bida (Upravna organizacija za urbanistično načrtovanje) in Marjeta Premelč (Domplan) iz Kranja.

Cilja strokovnega obiska sta bila:

- spoznati strokovni in organizacijski vidik urejanja vasi in podeželja nasploh (Oddelek za načrtovanje podeželskih naselij na Fakulteti za arhitekturo Univerze v Stuttgartu, ministrstvo za podeželje, prehrano, kmetijstvo in gozdarstvo dežele Baden-Württemberg, Biro K. Schulz v Münchnu) in
- podrobneje spoznati zakonodajo s področja urbanističnega načrtovanja (notranje ministrstvo dežele Baden Württemberg), vendar tokrat predstavljamo le prvi sklop, tj. urejanje vasi*.

"Vas ni več tisto, kar nikoli ni bila" (Fastnacht)

Urbanistično urejanje vasi je bilo v preteklosti zapostavljeno tudi v deželi Baden-Württemberg, zdaj pa si konkurirata kar dva programa, vsak s svojim budžetom: program Razvoja vasi, ki ga pretežno financira

